

Uunga siunnersuut: Umiarsualiviit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xx 2015-imeersoq

(Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq)

pillugu

Sanaartornermut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnerani ilaasortaapput:

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Tillie Martinussen, Demokraatit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Erik Kirkegaard, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Kalistat Lund, Inuit Ataqtigiiit
Inatsisartunut ilaasortaq Ane Hansen, Inuit Ataqtigiiit

Siunnersuut UPA2015-imi 10. marts Inatsisartuni siullermeerneqareermat ataatsimiititaliap misissuataarpaa.

Siunnersuutip imarisai siunertaalu

Siunnersuutip erseqqinnerusumik siunertaraa siunissami umiarsualivinnik ingerlatsinissamut oqartussatullu akisussaanermut killiliussanik erseqqinnerusumik aalajangersaanissaq.

Inatsisartut siunnersuummik siullermeerinninnerat

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnerani nalinginnaasumik isumaqatigiissutigineqarpoq siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai Sanaartornermut Ataatsimiititaliami sukumiinerusumik misissorneqassasut.

Tusarniaanermi akissutit

Siunnersuut KANUKOKA-mut, Qaasuitsup Kommunanut, Kommuneqarfik Sermersuumut, Kommune Kujallermut, Qeqqata Kommunanut, KANUNUPE-mut, Naalakkersuisoqarfimmut tamanut, Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni Sinniisaanut, Imarsiornermik Aqutsisoqarfimmut,

UPA2015/73

J.nr. 01.37.01.03-00087

J.nr. 01.25.01/15UPA-LABU-00073

KNAPK-mut, Sulinermik Inuussutissarsiteqartut Kattuffiannut, NUSUKA-mut aamma Sulisitsisut Peqatigiiffiannut kiisalu nittartakkakkut tusarniaasarfikku tusarniaatigineqarsimavoq. Inatsisissatut siunnersuut piffissami 27. november 2013-imiit 6. januar 2014-imut tusarniaatigineqarsimavoq. Taamaalilluni siunnersuut sapaatit akunnerini arfinilingajanni tusarniaatigineqarsimasoq, tamannalu naak juullip nalerigaluaraa akuerineqarsinnaasutut isigineqartariaqarpoq.

Tusarniaanermi akissutigineqartut inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarsimapput, Inatsisartut Siulittaasoqarfiannit ilusissanut piumasaqaatit naapertorlugit.

Inatsisartut Ataatsimiititaliaannik allanik peqataatitsineq

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnerminut atatillugu umiarsualivimmiinnermut akileraarut pillugu apeqqut misissorsimavaa, tamatumunngalu atatillugu "...Umiarsualivimmiinnermut [...] akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 20, 30. oktober 1992-imeersumi § 2-p allannguutissaatut siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummiusseqqullugit, tassungalu atatillugu pineqartunut akileraarutigineqartussat amerlassusissaannik nalileeqqeqqullugit" UPA2012-imi imm. 60-imut isumaliutissiissusiarineqarsimasoq pissarsiarisimallugu

Isumaliutissiissutit, Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit isumaqatigiissumit ukunanngalu ilaasortaqaartumit Andreas Uldum, Olga P. Berthelsen, Per Berthelsen, Aqqaluaq B. Egede, Siverth K. Heilmann, Finn Karlsen aamma Naaja Nathanielsen saqqummiunneqartoq, assilnera isumaliutissiissummut matumunnga ilanngussatut 1-itut ilanngunneqarpoq.

Isumaliutissiissummit immikkut makku erseqqissarneqassapput:

"5. Nunanut Allanut Sanilliussisussatut Ataatsimiititaliap aamma Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiisitat kaammattuutai Kalaallit Nunaanni akileraarusersueriaaseq akitsuusersueriaaserlu pillugit nunanut allanut sanilliussilluni misissueqqissaarnermi tamakkiisumi 2003-meersumi nunanut allanut sanilliussisussatut ataatsimiititaliaq umiarsualivimmiinnermut akileraarut pillugu nalunaarusiap immikkoortoq 16.10-ani ilaatigut ima allappoq.:

" ... ersareqaaq umiarsuit assigiinngitsorpaalussuit umiarsualivimmiinnermut akileraarummik akiliisussaataaangitsut. ... Ataatsimiititap inassutigaa umiarsulivimmiinnermut akileraarutitik akiliisussaataaangitsunut aalajangersakkat atuuttut misissoqqissaarneqartariaqartut. Ataatsimiititap isumaqarpoq umiar-suit umiarsualivinnik atuisut tamarmik umiarsualivimmiinnermut akileraarutitik akiliuteqartalernissaat aallaaviusariaqartoq. Umiarsuit ingerlaarnerannut pisortanit tapiissutitik

pisariaqartitsisoqarpat tapiissutit toqqaannartumik sullissinissamik isumaqatigiissutini il.il. ilaatinneqartariaqarput.”

Umiarsuit takornarianik angallassissutit ilaasunik angallassinernannut akileraarutit eqqaassanngikkaanni akileraarutit 1998-imiilli allannngortinneqarsimannginnerat aammalu ataatsimiititaliap ilisimasai malillugit ukiuni qulini qaangiuttuni angallatit akileraarutininik akiliisussaataaangitsut amerlassusiannik ikililerisoqarsimanngitsiq eqqarsaatigigaanni nunanut allanut sanilliussisussatut ataatsimiititaliap kaammattuutai suli atuuttutut isigineqartariaqarput. Taamatut isumaqarneq angallatit allat assigiinngitsut arlallit umiarsualivimmiinnermut akileraarutininik Naalackersuisunit, § 12, imm. 1-2-mik tunngaveqarluni, akiliisussaajunnaartitaasimanerannik immikkoortoq 1-imi allassimasumik taperserreqartoq isumaqarnarpoq.

Nunanut allanut sanilliussisussatut ataatsimiititaliap siusinnerusukkut oqariartuutigisai Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissummini tamakkiisumik tapersersorpai. Tamatuma saniatigut angallatit aammalu umiarsualivinnik atuisut arlallit akileraarutininik akiliisussaataaanginnerat taakkununnga ersinngitsumik (akileraarutitigut) tapiissutitut isigineqartariaqartoq isumalioqatigiissitap oqaatigaa (immikkoortoq 9.3.7).

Tamatuma saniatigut Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiissitap allappoq umiarsuit aalajangersimasut umiarsualivinnik akeqanngitsumik atuisinnaanerat umiarsualivinni inissamik naapertuutinnngitsumik atuinermik pilersitseqataasoq.

Kiisalu isumalioqatigiissitap allappoq suliassat ilaasa tapiissuteqarfigineqarnerat ”... soorlu assersuutigalugu upalungaarsimanermit aamma nunaqarfinnut assartuinermik suliassat, taakku kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit assigisaaluunniit aqqutigalugit pisariaqarput, taamaalilluni erseqqissumik takuneqarsinnaalluni pi-sortat aningaasartuutaat sunut atornerqarnersut.” (Immikkoortoq 9.5.4.4). Taamaalillunilu umiarsualivimmiinnermut akileraarutininik akiliuteqartarnermut umiarsuit amerlanerusut ilaatinneqarnissaat tamatumalu peqatigisaanik ingerlatat inuiaqatigiinnut pingaarluinnartut, soorlu nunaqarfinnut isorliunerusunullu usinik assartuineq, kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit aqqutigalugit toqqaannartumik tapiiffigineqartarnissaat isumalioqatigiissitamit siunniunneqarpoq.

Pisortat tapiissutaasa sapinngisamik annertunerpaamik ersarissuunissaannik aammalu pisortat aningaasartuutai allat naligalugit

oqimaaqatigiissaarneqarsinnaallutik tulleriiariffigineqarsinnaallutillu toqqaannartumik tapiissutitut tunniunneqartarnissaasa pisariaqarneranik Nunanut Allanut Sanilliussisussatut Ataatsimiititaliap aammalu Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiissitap oqaase-qaataanut taperiinini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap oqaatigissavaa. Siunertaq taanna umiarsualivimmiinnermut akileraarutip 1992-imi eqqunneqarnerani inatsimmi siunertatut aalajangersakkami ilanngunneqarsimasoq aamma takuneqarsinnaavoq, tak immikkoortoq 1-imi allassimasut. Akileraarutinilli allanguineq, isumalioqatigiissitap oqaatigisaatut, iliutsinut allanut ataqatigiissaarinikkut pisariaqarpoq.

6. Umiarsualivinnik iluarsaanissami kinguaattoorutit akileraarutinillu aalajangersimasunut atugassanngortitsineq

Nunatsinni umiarsualiviit aserfallatsaaliornissaat iluarsaanissaallu annertuumik kinguaattoorfiusoq nalinginnaasumik ilisimaneqarlunilu akuerisaavoq, taamaattumillu tamatuma erseqqinnerusumik nassuiaatiginissaa ataatsimiititaliamit tungavissaqartinneqanngilaq. Taamaattumillu 2011-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappasaaneernejarnissaanut isumaliutissiissutini ataatsimiititaliap innersuussutiginnassavaa, tassani ataatsimiititaliaq ilaatigut ima allappoq:

”Konto pingaarneq 73.02.02 Umiarsualivinnik aserfallatsaaliineq

Umiarsualivinnik aserfallatsaaliinermi kinguaattoorutit 80 mio. kr.-it missaannut taggineqarsimasut Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat (apeqqut 13.17). Taama annertutigisumik kinguaattoorneq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isumakulunnartinneqarpoq, minnerunngitsumik usinik ilaasunillu angallassinermi umiarsualiviit qanoq pingaaruteqartiginerat eqqarsaatigigaanni.”

Tamatuma saniatigut aningaasanut inatsimmi konto pingaarnerup 87.73.10-p, Umiarsualivinnut tunngasup, ataani tabeli, umiarsualiviit allilerneqartussat pillugit suliassat nukinginnarnerpaat pillugit takussutissiisoq, ukiuni arlalinni naqinneqartarsimavoq. Suliassat taakku katillugit 400 mio. kr.-it sinnilaarlugit akeqartussatut 2011-imi aningaasanut inatsimmi taggineqarput, taakku affangajaat Nuummi umiarsualiviup containerersorfiup allilerneqarnissaanut atornejassapput.

Umiarsualivimmiinnermut akileraarutip ilaata umiarsualivinnik aserfallatsaaliinermut allilerinermullu immikkut atugassanngortinneqarsinnaanera siunnersuutip siullermeerneqarnerani isumaliutigineqarpoq. Umiarsualivinni iluarsagassat annertuumik ataavartumillu kinguaattoorfiunerat eqqarsaatigalugu minnerunngitsumillu umiarsualiveqarfinni nutaamik aningaasalersuinissamik pisariaqartitsinermut sanilliullugu tamanna massakkorpiaq pilerinarsinnaavoq.

Tamatuminnga naliliinissami ilanngullugu pingaartinneqartariaqarpoq umiarsualivimmiinnermut akileraarummik 1992-imi atuutilersitsinermi, Akileraartarnermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaa malillugu, taamani Inatsisartuusunit oqaatigineqarmat umiarsualivinnik annertunerpaamik atuisut tassaasariaqartut umiarsualivinnik allanngortiterinissat allilerinissallu aningaasalersornissaanni annertunerpaamik nammatassinneqartussat. [...]"

Apeqqutit

Siunnersuummik suliarinninnermini atugassaminik siullermeerinninnermi apeqqutinut allakkatigut akissummik ataatsimiititaliaq tigusaqarsimavoq.

Attaveqarnermut Naalakkersuisup akissutai isumaliutissiissuummut matumunnga ilanngussatut 2-tut ilanngunneqarput.

Attaveqarnermut Naalakkersuisorlu paasissutissiilluni ataatsimeeqatigiinneq

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnerminut atatillugu Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisumik paasissutissiinertalimmik ataatsimeeqateqarsimavoq. Tassani Ataatsimiititaliaq ilaatigut allakkatigut apeqqutiminut arlalinnut nassiuuneqarsimasunut akissutisivoq, ilaatigullu apeqqutinik amerlanerusunik apeqquteqarnissaminut periarfissaqarsimalluni. Ataatsimiititaliap apeqqutai Naalakkersuisullu akissutai **ilanngussaq 3-tut** aamma **ilanngussaq 4-tut** tapiliunneqarput.

Royal Arctic Line-ilu paasissutissiilluni ataatsimeeqatigiinneq

Ilaatigut uuma inatsisissatut siunnersuutip kiisalu Sikuki Nuuk Harbour pillugu inatsisissatut siunnersuutip suliarinerani Ataatsimiititaliap RAL pulaarsimavaa, tassanilu aningaasatigut pingaarnertut kisitsisit, siunissami ingerlatsinissaq, nutaamik sanaartukkat, umiarsualivimmi oqartussaanermit tunngasut pillugit toqqaannartumik apeqquteqarnissamut Ataatsimiititaliaq periarfissaqarsimavoq.

Umiarsualivimmut nutaamut aningaasaliissuteqarnikkut umiarsualivimmik attartornermut akiliuteqarnerup il.il. kingunerisaannik assartuinnermut akit annikitsumik qaffassasut, akilli taakku Sikuki Nuuk Harbourip sivisuumik akilersugassanik taarsigassarsiaminut aningaasartuutitigut pituttugaasup siumut ilisimariissagai ataatsimiititaliamut ilaatigut paasissutissiissutigineqarpoq. Akerlianik aningaasaliinikkut usit qaffariaatissaattut naatsorsuutigisat, umiarsuarnik attartornerit amerleriarnernannik aammalu quersuarni nassiussassanik naapertuutinningsumik passussinnermut aningaasartuutit annertusinerannik nassataqartussat piareersimaffigineqassapput. Aammattaaq umiarsualivimmut nutaamut aningaasaliinikkut nunatsinni illoqarfiit nunaqarfiillu sullinneqarnerannut malunnaatilimmik sunniuteqanngitsumik umiarsuaq atlantikukkoortaat ataaseq sipaarneqarsinnaassaaq.

Siunissami assartueriaatsinut assartuinernullu akinut tunngaviliisinnaasumik Nuummi nutaamik umiarsualiviliortoqarneratigut attaveqaatit pitsanngortinneqassapput. Taamaalilluni ukiuni aallarnisarfiusuni assartuineranut akit annikitsumik qaffariarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, tamatumali kingorna taama aningaasaliinerup kingunerisaanik assartuineranut akit naatsorsuutigisamit akikinnerulernissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninera

Sanaartornermut Ataatsimiititaliap isumaqarpoq pingaaruteqarlunilu pissusissamisoortoq umiarsualiviit pillugit inatsisissatut siunnersuutikkut matumuuna Namminersornerullutik Oqartussat umiarsualiveqarfiutaannik sanaartorneq, aserfallatsaaliineq, ingerlatsineq il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 29. oktober 1999-imeersoq taarserlugu nutartikkamik inatsisiliortoqarmat, tamatumunngalu atatillugu maanna siunissamilu qaangerniagassat isiginiarneqarsimmata.

Inatsisissatut siunnersuutikkut umiarsualivinnik ingerlatseqatigiiffinnik namminersortunik pilersitsinissamut periarfissiisoqassaaq, soorlu aamma kommunit umiarsualiviit sanaartornerinut, allilernerinut ingerlanneqarnerannullu isumaginnissinnaalerlutilluunniit peqataasinnaalissasut.

Sanaartornermut Ataatsimiititaliap iluarisimaarlugu maluginiarpaa umiarsualivinnik nunami atortulersuutitalinnik umiarsualiviutileqatigiiffinnut sanaartornissamut, allaliinissamut, allannngortiterinissamut, allatut atuinissamut ingerlatsinissamullu akuersissummik tunniussisoqarsimatillugu, pineqartut Namminersorlutik Oqartussanut utertinneqartussaataassammata. Ilangullugu oqaatigineqassaaq taamatut aningaasalersueriaaseq siusinnerusukkut sumiiffinni allani iluatsittumik atorneqartareermat, taamaaqataaniilu aamma naatsorsuutigineqartariaqarmat inuiaqatigiinnut isertitsissutaasinnaanissaa, sanaartornermi sulisorisat akileraartarnerisigut, taamatullu aamma sulisorisat akissarsiatigut isertitaasa kiisalu ingerlatseqatigiiffiup sinneqartoortaasa akileraaruserneqartarneratigut.

Inatsisissatut siunnersuummi § 24, imm. 2-mi takuneqarsinnaavortaaq akuersissutit tunniunneqartut qulaani taaneqartut pigisanik aalaakkaasunik qularnaveeqqusiussilluni taarsigassarsinermut atorneqarsinnaassanngitsut, qularnaveeqqutitut atorneqarsinnaassanngitsut, taamatullu aamma akiitsoqarfigisanit piunasaqarfigineqarsinnaassanngitsut. Aningaasalersueriaatsit Sanaartornermut Ataatsimiititaliap suliaasaqarfianut toqqaannartumik ilaanngikkaluartut, taamaattoq ataatsimiititaliap apeqquserusuppaa akuersissutinik tunniunneqarsimasunik atuisinnaatitaanermik killiliinerit tamakku killormorluinnaq sunniuteqassannginnersut, taamalu avataaniit aningaasalersuisinnaanermut periarfissat, inuiaqatigiit ataatsimut isigalugit taamalu aamma pilersuineq attaveqarnerlu immikkut isigalugit pisariaqartinneqaqisut,

killilerlugit. Sanaartornermut Ataatsimiititaliaq isumaqarportaaq qulaani immikkoortumut taaneqartumut nassuiaatit annertuutigut kukkullugit inissinneqarsimasutut isikkoqartut, isumaqarnarnerummat taakku § 24, imm. 1-imut nassuiaatinut ilassutaasut, taamaallunilu § 24, imm. 2-mi killiliinermut pissutaarpiartoq nassuiarneqarani. Taamaattumik pissusissamisuusaaq § 24, imm. 1-2, tassungalu nassuiaataasut imminnut ataqatigiissinneqarpata. Periarfissaq alla tassaavoq imm. 2-mi aalajangersakkap imm. 1-imut ilanngullugu allanneqarnissaa piivinneqarluniluunniit. Taakkunani tamani Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuuteqarnissaat piumasaqaataavoq.

Sanaartornermut Ataatsimiititaliap Inatsisartuni inatsisissatut siunnersuutip siullermeerneqarnerani apeqqutigineqartunut Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisup allakkatigut akissutai 31. marsimeersut tiguai, tamatumalu kingorna umiarsualiviup pineqartup qanoq pigineqarnera apeqputaatinagu umiarsualiviit akornanni unammillersinnaanerup qularnaarneqarnissaanut killiliussassatut siunniunneqartut ajoriffissaqartinnagit. Taamaattorli Sanaartornermut Ataatsimiititaliap amigaatigaa umiarsualivinnik ulluinnarni atuisut umiarsualivinni atortulersuutinik tamarmiusunik atuisinnaanermikkut, umiarsualivinnut tulaffissaqarnissamik, taamatullu aamma usilersornermut usingiarnermullu ikiorneqarsinnaanissamik saniatigut, inuussutissarsiorsinnaanermut killeqanngitsumik naligiimmillu periarfissaqarnissaasa taamatuttaaq qularnaarneqarnissaa. Taamaattumik Sanaartornermut Ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneerneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuuteqassasut, umiarsualivinni toqqaannartumik tigusisartut, soorlu aalisakkeriviit, usingiaasartut, nassiussalerisut il.il. nunami atortulersuutinik il.il. attartorsinnaanermut killeqanngitsumik naligiimmillu periarfissaqarnissaat, taamatullu aamma tamanna pillugu aalajangiinerit Naalakkersuisunut naammagittaalliutigineqarsinnaanissaat, qularnaarlugu.

Sanaartornermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq pilersuineranut attaveqarnermullu annertusakkanik pitsaasunillu atortulersuuteqarnikkut nunatta tamarmi unammillersinnaassusia pitsaanerulersinneqarsinnaasoq, taamatullu tamatumuuna nunatta niueqateqarneranik avammullu niuerneranik ineriartortitsineranut peqataalluni.

Sanaartornermullu Ataatsimiititaliamut qitiulluinnarpoq pilersuineranut attaveqarnermullu atortulersuutinik annertusaanermut atatillugu aningaasartuutit naapertuutinngitsumik eqquinnginnissaat.

Taamaattumik Aningaasaqarnermut Nunamullu Nammineranut Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaata ilaa imaattoq erseqqissaatigineqartariaqartoq Sanaartornermut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq:

“Taamaattorli erseqqissassallugu pingaaruteqarpoq akiliutissap annertussusissaanik nalilersuinerimi, pingaartumik assartuussineranut akiusut qaffannerisigut innuttaasunut

sunniutaasussat eqqarsaatigineqassammata. Ajornartorsiut taanna Royal Arctic Line A/S-imi assartuussinermut akiusut qaffannissaannik pisariaqartitsinermik nalilersuineranut atatillugu isigineqassaaq aammalu nassuiaatini ilanngunneqarsinnaarpasilluni."

Paasissutissat taakku inatsimmi nassuiaatinut ilanngunneqarsinnaanerat Ataatsimiititaliap aamma iluaqutissatut isigaa.

Siunissami qaangerniagassat isumagisinnaajumallugit umiarsualivitta nalinginnaasumik aserfallatsaalineqarnermikkut ingerlanneqarnermikkullu pitsanngorsartariaqarnerannik nalinginnaasumik isuma Sanaartornermut Ataatsimiititaliap isumaqatigaa. Tamatumunnga atatillugu Sanaartornermut Ataatsimiititaliap ajuusaarutigalugu inerniliuttariaqarpaa, Nunanut allanut sanilliussisussatut Ataatsimiititaliap 2003-mi aamma Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap 2012-imi oqaaseqaataat aamma 2015-imut atuummata.

Tassunga tapiliullugu maanna ilaatigut umiarsualivinnut pilersaarut tusarniaassutigineqarmat, immikkullu aallartitassatut pilersaarutit ingerlanneqarnissaannut aningaasanut inatsisikkut aningaasat amerlaqisut aningaasaliissutigineqarmata Sanaartornermut ataatsimiititaliap naammagisimaarlugu oqaatigerusuppaa. Tassunga atatillugu Sanaartornermut ataatsimiititaliap inatsisissatut siunnersuummut uunga tapersersuinerminut maluginiarlugulu piumasaraa, konto pingaarneq 87.73.12 Umiarsualivinnut talittarfinnullu aningaasaliissutit (Sanaartornermut aningaasaliissutit), pineqartumi suliassanut ataatsimut aningaasaliissutigineqartut 94 mio. kr.-t nuna tamakkerlugu umiarsualivinni pissutsinut piviusumik pitsanngorsaatinik malitseqassasut, kiisalu Nuummi umiarsualivimmik pitsanngorsaanermut akissaaajaatit umiarsualivinnut talittarfinnullu siunissami pisortanit aningaasaliissuteqartarnermit peerneqavissasut.

Tamanna tungavigalugu Sanaartornermut Ataatsimiititaliap oqaatigerusuppaa ernummatigigamiuk, umiarsualiviit pillugit inatsisissatut siunnersuummi matumani piginnaatitsissutit malillugit isertitaajunnartut umiarsualiviit pitsanngorsarneqarnerinut atunngitsoorneqarnissaat. Taamaattumik Sanaartornermut Ataatsimiititaliap qitiusutut isigaa umiarsualivinni ataasiakkaani ingerlatsinikkut isertitat umiarsualiviit ataasiakkaat aningaasaqarneranniiginnartarnissaat, suli tapiiffiqeqatigiittoqartarnissaanut nutaamik ammaassisoqarani. Taamatuttaaq Sanaartornermut Ataatsimiititaliap naatsorsuutigivaa pingajussaaneerinninnginnermi Naalakkersuisut inatsimmik naleqqussaassasut, taamaalilluni umiarsualiviutileqatigiiffinnit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit pisortanit pigineqartunit sinneqartoorutinit akiliuteqartoqartaqqunagu, sinneqartoorutilli umiarsualiviutileqatigiiffinniiginnartassasut inuiaqatigiinnut avatangiisiusunut umiarsualiyimmillu atuisunut iluaqutaasumik ingerlaavartumik aserfallatsaaliisarnissaq, nutarterisarnissaq, ingerlatsinermik pitsanngorsaaarnissaq, umiarsualivup sullissinerinik akikillisaanissaq il.il. siunertaralugit.

Taamatuttaaq umiarsualivinnut ataasiakkaanut atatillugu susassaqtartut umiarsualivinnut akiliutaasartussat aalajangersarneqarnerannut atatillugu peqataasariaqarput, taamaaqataanillu umiarsualivinnik ataasiakkaanik atuisut periarfissinneqartariaqarlutik annertusaanissamut aserfallatsaaliilluni suliaasat pilersaarusionerqarnerinut atatillugu tusarniarneqartartussat timitalimmik peqataasartussat. Taamatuttaaq akiliutaasartussat aalajangersarneqarneranni ilanngullugu qularnarneqartariaqarpoq, taakku aamma aningaasat naleerukkiartornerannut iluarsineqartarnissaat, soorlu aamma tamanna Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap 2012-imi kaammattuutigigaa, akiliutaasartut pissusissamisoorlutillu naapertuuttuuniassammata.

Atuisunut akiitsuummik atuutsilersatarsinnaaneq tamanut atuuttariaqarpoq, taamaalilluni kikkut tamarmik umiarsualivimmik piginnittuulersinnaangortillugit, taamaaqataanillu aningaasat isertitat qanoq atornissaannut sunniuteqaqataallutik misigisimalissammata. Taamaattorli angallatinit minnerpaanit atuinermut akiliummik qaqugukkut atuinermut akiliuteqartoqarsinnaanera imminut akilersinnaanersoq pillugu minnerpaaffiliinissaq neriuutigineqarpoq. Taamaaqataanik akitsuutit ima aalajangertariaqarput, atuisut akiliuteqarnissaat eqqarsaatigalugu umiarsualiviit assigiinngitsut akornanni "niueqatigiittannginnissaq" isumannaartariaqarluni.

Sanaartornermut Ataatsimiititaliap tamatumunnga atatillugu oqaatigissavaa inatsisissatut siunnersuummi taamaallaat pineqarmata umiarsualiviit inuussutissarsiornermut atatillugu atorneqartartut, taamaattumillu aamma aallaaviusariaqarluni aningaasartuutaajunnartut aamma inuussutissarsiortunut sammisinneqarnissaat, taamaaqataanillu taakku ingerlatsinerneq aningaasartuutitut inuussutissarsiortunit isigineqartariaqarlutik.

Naggasiullugu oqaatigineqassaaq Sanaartornermut Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu qanorluunniit aalajangiisoqaraluarpat siunissami akit qaffariaateqassapput. Taamaalillunilu inatsisissatut siunnersuut una akuerineqanngippat tamanna akit qaffannerannik aamma nassataqassaaq. Tamanna siulianilu oqaatigineqartut tunngavigalugit Sanaartornermut Ataatsimiititaliaq ataatsimut isigalugu isumaqarpoq inatsisissatut siunnersuutip matuma akuerineqarnera inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut nunatsinnilu atuisunut akikinnerpaassasoq.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Siunnersuutip timitalerneqarnerata aningaasatigut kingunerisassai siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini assigiinngitsunik assersuusiorfigalugit sukumiisumik allaaserineqarput.

Siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini oqaatigineqarpoq, siunnersuut akuerineqarpat tamanna Umiarsualiveqarnermut oqartussanut, umiarsualivinni atortulersuutini atuisunut nalinginnaasumillu inuiaqatigiinni atuisartunut aningaasatigut assigiinngitsunik kinguneqarsinnaasoq. Matumani tunngavissat tunngavigalugit ataatsimiititaliaq pissutissaqanngilaq allatut naliliinissaminut.

Ataatsimiititaliap taamaalilluni tatigaa apeqqut tamanna Naalakkersuisut sukumiisumik misissoreersimassagaat, taamatullu aamma najoqqtassiat, inatsisissamut piareersaataasut suliami tamarmiusumi allaaserineqarsimasut, malillugit akiliutaasartussat aalajangersarneqarumaartut. Tamatumunnga atatillugu erseqqissarneqassaaq Sanaartornermut Ataatsimiititaliap paasinninnera unaamat atuisut akiliuteqartarnissaanni taamaallaat pineqarmat umiarsualiviit taakkunanilu atortulersuutit inuussutissarsiummut atatillugu atorneqarnerat.

Siunnersuut naatsorsuutigisat akimorlugit pisortanut suli aningaasartuuteqarnerulernermik malitseqassagalarpat, aningaasartuutissat taakku aningaasaliissutaareersut iluannit aaneqartariaqassapput, taamalu suliniutit allat pingaarnersiuiinnermi tunulliuuneqartariaqassallutik.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik sularinninnermini maluginiarsimavaa siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini imm. 6-imi siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassaanut tunngasuni siunnersuutip kalaallisuaa qallunaatuualu assigiinngissuteqartut.

Nalinginnaasumik nassuiaatini innuttaasunut kingunerissat pillugit imm. 6-imi taamaalilluni kalaallisuaa ima oqaasertaqarpoq:

”Qanorluunniit pisoqaralarpat innuttaasut taamaattumik atuinermut nioqutissat, sanaartornermut atortussat, maskiinat allallu usit umiarsuarmik assartorneqartussat akiisa qaffangaatsiarnissaat misigisussaavaat.”

Taamaalilluni kalaallisuuani allaqqavoq innuttaasut akit ”qaffangaatsiarnissaat” misigisussaagaat, akerlianilli qallunaatuuani oqaatigineqarluni innuttaasut ”moderate prisstigninger” (tassa annertugisassaanngitsumik qaffateqarnissaat) misigisussaagaat.

Ataatsimiititaliap apeqqut Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisumut saqqummiussimavaa, tassanngaanniillu ilisimatitsissutigineqarluni:

”Ajorluartumik paasivara, akitsuutini atuitsitsilernerup kingunerisaanik innuttaasunut sunniutissanut immikkoortup kalaallisut nutserneqarnera assuarnartumik kukkuneqartoq. Danskisut allannerani oqaasertaa eqqortuuvoq,

taamaattumillu kalaallisoortani allassimasariaqarpoq, ”annertugisassaannngitsumik qaffaateqarnissaat” naatsorsuutigineqarsinnaasoq.

Nutsernera eqqortoq imatut allassimasussaavoq:

Qanorluunniit pisoqaraluarpat innuttaasut taamaattumik atuinermut nioqqutissat, sanaartornermut atortussat, maskiinat allallu usit umiarsuarmik assartorneqartussat akiisa annertugisassaannngitsumik qaffaateqarnissaat misigisussaavaat.

Kukkuneq aaqqinniarlugu inatsisissatut siunnersuutip tunuartinnissaa eqqarsaatigisimagaluarpara, kisiannili inatsisissatut siunnersuutip imaasa sinnerisa pingaaruteqarnerat pissutigalugu siunnersuut kinguarateqqinneqartariaqannngitsoq isumaqarpunga.”

Sanaartornermut Ataatsimiititaliap taamaalilluni tunngavigisariaqarpaa atuisartunut akigitinneqartut taamaallaat annertugisassaannngitsumik qaffaateqarnissaat naatsorsuutigineqartoq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

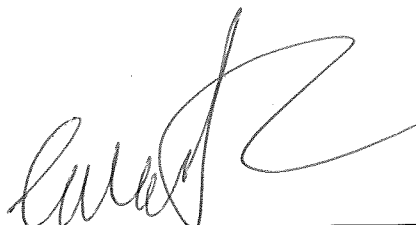
Sanaartornermut Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliap siuliani naatsorsuutigisai naapertorlugit Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuuteqareerpata siunnersuut isikkumisut Inatsisartunit akuerineqarnissaa inassutigaa; tassungalu ilanngullugit:

- AIS 2015-II-mi konto pingaarneq 87.73.12 malillugu nuna tamakkerlugu umiarsualivinnut talittarfinnullu suli aningaasalersuisoqartarnissaa,
- nunaminertanut killeqanngitsumik naligiimmillu periarfissaqarnissaa,
- siunnersuummi § 5, imm. 1 malillugu akuersissutip sutut atorneqarsinnaanerani killiliinerit atorunnaarsinneqarnissaat,
- umiarsualivinni ataasiakkaani ileqqaakkat umiarsualivinni ataasiakkaani ginnarnissaasa qularnaarneqarnissaa kiisalu
- naammagittaalliorsinnaanerup qularnaarneqarnissaa.

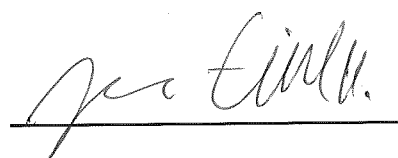
Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu taaneqartutut paasinnilluni ataatsimiititaliap taamaalilluni matumuuna siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

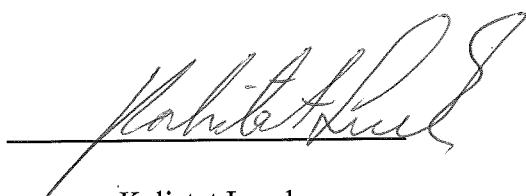
Anders Olsen, Siulittaasoq

Tillie Martinussen,
Siulittaasup tullia

Jens-Erik Kirkegaard

Kalistat Lund

Ane Hansen